

**Beszámoló a Magyar Statisztikai Társaság
Gazdaságstatisztikai szakosztályának 2007. december 13-án megtartott
szakmai rendezvényéről**

A szakmai program azzal a jelenséggel foglalkozott, hogy az EU-ban egyre több esetben készül olyan szabályozás, ami konkrét statisztikai mutatók értékeihez közvetlenül köt gazdasági és igazgatási intézkedéseket. Ilyen például a támogatások előfeltételeként az adott régióban az egy főre jutó GDP színvonala, vagy az EMU-hoz való csatlakozáshoz kötődő egyes Maastrichti kritériumok. Ez növeli ugyan a statisztika jelentőségét, de problémák is jelentkeztek, melyek kezelése kihívás a statisztikai szakma számára.

Oblath Gábor előadásában a fiskális adatok „kreatív könyvelésével” kapcsolatos európai tapasztalatokat ismertette. Először bemutatta az euró-övezetbe való belépés kritériumait, s ezek közgazdasági tartalmát. A másik oldalról viszont a tagországok kormányai bizonyos esetekben (pl. automatikus stabilizátorok működtetése, választási ciklusok) érdekeltek lehetnek a szabályok megsértésében, de úgy, hogy ez ne derüljön ki, és ne váltson ki szankciókat. Az 1993 óta az ellenőrzések során nyilvánosságra került kiigazítási eseteket és azok technikai megoldásait ismertette, melyek kisebb-nagyobb mértékben, de minden tagországot érintettek. A kreatív könyvelésnek kedvezőtlen gazdasági, politikai következményei vannak, és reputációs veszteséget is okoz. Ezért elkerülése érdekében a következő lépéseket tartja hasznosnak: közgazdaságilag az értékelési időtáv legyen hosszabb, ne szűküljön egy évre, legyenek egyértelmű könyvelési szabályok, több és összefüggésekre kiterjedő ellenőrzés, továbbá az adatminőséget kormánytól független intézmény (statisztikai hivatal) világos eljárásai, szakmai és etikai elveket követve értékelje.

A megbízható költségvetési adatok iránti igény az egyik előzménye volt az európai statisztika gyakorlati kódexének, melyet a Bizottság ajánlásként fogadott el 2005. május 25-én. A gyakorlati kódex tartalmát és előzményeit Vigh Judit ismertette előadásában. A hivatalos statisztikával szemben megfogalmazott 15 alapelv érvényesülését a statisztikai hivatalok és az Eurostat magára nézve kötelezőnek tekintik. A megfelelés mértékét figyelemmel kísérik, a felülvizsgálatok eredményeit az Eurostat honlapján és a statisztikai hivatalok honlapján közzéteszik, s erről összefoglaló jelentés készül a Parlament és a Tanács számára. Mivel a kódex a hivatalos statisztikára vonatkozik, nemcsak a statisztikai hivatalokban, hanem a hivatalos statisztika más szerveinek is ugyanezeknek az elveknek kell megfelelniük. A kódex a hivatalos statisztikát előállítók függetlenségét, integritását és elszámoltathatóságát hivatott javítani, így növelve a bizalmat a statisztika iránt.

Végül, a költségvetési hiány és államadósságról szóló, évente kétszer esedékes EDP jelentésről Bedekovics István tartott előadást a szakmai fórum számára. Ismertette a jogi hátteret, az államháztartás és a költségvetési szektor fogalmait, a jelentés összeállításának magyar gyakorlatát. Részletesen kitért az egyre alaposabb és részletesebb hazai és nemzetközi ellenőrzési folyamatra, publikálási gyakorlatra. 2006. októbere óta a KSH a teljes jelentést publikálja, a tagországok jelentései pedig az Eurostat honlapján hozzáférhetők.

Az előadásokat követő hozzászólásokban elhangzott, hogy a különböző nemzetközi fórumokon (OECD rendezvényen, Eurostat konferencián) az előadók foglalkoznak a statisztika megbízhatóságának kérdésével, a revíziók mértékével és a kritériumok teljesülési szintjének ezekkel való kapcsolatával.